

ปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ

ชำนาญ ไทยด้วง

อภินันทนาการ

จาก

โศภิตาวิฑิตาต . มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการระบาด

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2541

ISBN 974-661-281-6

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

อพ
๙๖๓๒๗
๒๕๔๑

3936384 SIEP/M : สาขาวิชา : วิทยาการระบาด ; วท.ม. (วิทยาการระบาด)

คำสำคัญ : ปัจจัยเสี่ยง / มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ / กลุ่มผู้ป่วย - กลุ่มควบคุม

ชื่อนาม ไทยค้วง : ปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ (THE RISK FACTORS FOR BLADDER CANCER) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ชัยนตร์ธร ปทุมานนท์, พ.บ., ศ.ม., D.Sc. (Clinical Epid.), ฌฐจาพร พิชัยณรงค์, M.P.H., ศ.ด. (ระบาดวิทยา), ดุสิต สุจิราวัฒน์ วท.บ., (ชีวสถิติ), เขาวนา ณะพัฒน์, พ.บ., M.Sc. (Clinical Epid.), สมบุญ เหลืองวัฒนา กิจ, พ.บ., ว.ว. (ผู้เชี่ยวชาญศัลยกรรมระบบปัสสาวะ), 97 หน้า, ISBN 974-661-281-6

การศึกษาแบบ hospital based case - control study ในโรงพยาบาลของรัฐ 5 แห่งและ 1 สถาบันคือ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ราชวิถี จุฬาลงกรณ์ ราชามาธิบดี และ สถาบันมะเร็งแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2540 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2540 เพื่อหาปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มศึกษาที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ จากผลการตรวจชิ้นเนื้อ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 - 2540 จำนวน 79 คน จับคู่ 1 : 2 กับกลุ่มควบคุมด้วย เพศ อายุ (± 3 ปี) และโรงพยาบาล จำนวน 158 คน กลุ่มควบคุมต้องอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดเช่น ไม่เป็นโรคมะเร็งหรือเนื้องอก ไม่เป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเสี่ยงที่ศึกษาและ ไม่เป็นโรคเรื้อรังที่ทำให้เปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคอาหาร ดังนั้น กลุ่มควบคุมคือผู้ป่วยแผนก ศัลยกรรมทั่วไป อายุรกรรม สูติรีเวช ศัลยกรรมกระดูก และแผนก ตา หู คอ จมูก

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์โดยใช้ multiple logistic regression และควบคุมตัวแปรรบกวนที่มีอิทธิพลต่อการเกิดโรค พบว่า ผู้ที่สูบบุหรี่ตลอดช่วงชีวิตมากกว่าหรือเท่ากับ 182,626 มวนขึ้นไป จะเสี่ยงต่อการเกิดโรค 2.48 เท่า (95% CI = 1.01 - 6.17) ของผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ ผู้ที่ดื่มกาแฟตลอดช่วงชีวิตน้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,405 ถ้วย จะเสี่ยงต่อการเกิดโรค 3.70 เท่า (95% CI = 1.66 - 8.23) ของผู้ที่ไม่ดื่มและผู้ที่ยอดดื่มกาแฟตลอดช่วงชีวิตเท่ากับ 9,406 - 15,066 ถ้วย จะเสี่ยงต่อการเกิดโรค 2.89 เท่า (95% CI = 1.24 - 6.73) ของผู้ที่ไม่ดื่ม ผู้ที่เคยดื่มเหล้าเดือนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ติดต่อกันอย่างน้อย 1 ปี จะเสี่ยงต่อการเกิดโรค 4.52 เท่า (95% CI = 1.76 - 11.62) ของผู้ที่ไม่ดื่ม สรุปได้ว่า การสูบบุหรี่ การดื่มกาแฟ และการดื่มเหล้าเดือน จะเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ

ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้โดยให้คำแนะนำแก่ประชาชนทั่วไปให้หลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงเพื่อป้องกันการเกิดโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ

3936384 SIEP/M : MAJOR : EPIDEMIOLOGY; M.Sc. (EPIDEMIOLOGY)

KEY WORD : RISK FACTOR / BLADDER CANCER / CASE - CONTROL

CHAMNAN THAIDUANG : THE RISK FACTORS FOR BLADDER CANCER.
THESIS ADVISOR ; JAYANTON PATUMANOND, M.D., M.P.H., D.Sc. (CLINICAL EPID.),
NATCHAPORN FICHINARONG, M.P.H., DUSIT SUJIRARAT, M.Sc., YAWANA
TANAPAT, M.D., M.Sc. (CLINICAL EPID.), SOMBOON LEANGWATANAKIJ, M.D.,
F.R.C.S. (T.), 97 p. ISBN 974-661-281-6

A hospital based case - control study was conducted at five government hospitals and one institute (Pramongkutkloa, Rajvithi, Chulalongkorn, Ramathibodi, Siriraj and National Cancer Institute) from June 1, 1997 to December 31, 1997, to determine the factors that influence the development of bladder cancer. Direct interviews were conducted with 79 patients who had histologically confirmed bladder cancer. For each case, two controls were selected, matched by sex, age (within 3 years) and hospital. The controls were patients in the surgical, medical, orthopedic, gynecological, optical and ear throat nose wards who were free of cancer or tumor and other diseases related to established risk factors for bladder cancer. Data concerning socio - demographic status, cigarette-smoking history, food consumption (high nitrate, nitrite or nitrosamine compound), vegetable and fruit consumption, coffee and caffeine consumption, alcohol consumption, hairdye usage, disorder of bladder and family's cancer were collected using a questionnaire.

The multiple logistic regression analysis was done to calculate the odds ratio, 95% CI and adjusted simultaneously for effects of other variables. Lifelong cigarette smoking of 182,626 cigarettes or more (OR = 2.48, 95% CI = 1.01-6.17) had increased risk compared with non - smoking. Lifelong coffee consumption 9,405 cups or lower (OR = 3.70, 95% CI = 1.66 - 8.23) and lifelong coffee consumption 9,406 -15,066 cups (OR = 2.89, 95% CI = 1.24 - 6.73) had increased risk compared with no coffee consumption. Illicit spirits consumption (OR = 4.52, 95% CI = 1.76 - 11.62) increased risk compared with no consumption. This hospital based case-control study confirmed that some factors (cigarette smoking history, coffee consumption and alcohol consumption) affect the development of bladder cancer.

The result of the study can be used in health education to encourage the general population to avoid the risk factors.